

Motion till riksdagen

1988/89:K610

av Sinikka Bohlin (s)

Självkostnadsprincipen vid kommunal taxesättning

Taxesättning i kommunala verksamheter regleras av olika lagar och av rättspraxis. Centralt i taxesättningssammanhang är "självkostnad".

Att sätta en taxa som understiger självkostnaden torde vara tillåtet i kommunala sammanhang. En taxesättning över självkostnaden är däremot enligt huvudregeln inte tillåten. Man ser ett sådant sätt som ett förtäckt skatteuttag.

Formuleringen av den ovan redovisade självkostnadsprincipen har varierande lydelse i olika lagar. Självkostnadsprincipens betydelse för kommunal taxesättning är av sådan tyngd att det övervägs att skriva in principen i kommunallagen.

I de tunga kommunala taxeverksamheterna el, vatten och avlopp, värme m.fl. är ansenligt kapital investerat i olika anläggningstillgångar. Kapitalkostnaderna, räntor och avskrivningar, utgör därför en stor del av dessa verksamheters kostnader i en självkostnadskalkyl. Sättet att beräkna kapitalkostnaderna och kostnadernas fördelning över tiden har därför stor betydelse för taxekollektiven och för kommunernas ekonomi.

Problemen kring kommunal taxesättning har de senaste åren tilldragit sig stort intresse. Detta sammanhänger bl.a. med den höga inflationstakten. Svenska kommunförbundet har utgivit diverse skrifter och rekommendationer i ämnet. Frågan om den riktiga tolkningen av självkostnadsprincipen har de senaste åren livligt diskuterats bland ekonomer, jurister och tekniker.

Lagstiftaren har i princip avstått från att förklara innebörden av begreppet självkostnad. Genom dagens system ankommer det på olika domstolar att pröva lagligheten och skäligheten av kommunala taxebeslut. Det måste anses vara klart otillfredsställande att det i dag finns fler organ som kan överpröva kommunala taxebeslut (kommunalbesvär, specialdomstolar och prisregleringsnämnden för elektrisk ström).

Starka skäl talar för att lagstiftaren på ett mer entydigt sätt preciserar innebörden av begreppet "självkostnad". Inte minst nu efter slutbehandlat mål rörande t.ex. Stockholms kommuns va-taxa visar det sig att det kan uppstå stora problem p.g.a. oklarheter kring självkostnaderna. En eventuell återgång av en redan genomförd taxa innebär stora ekonomiska och praktiska svårigheter för berörda kommuner. Den nu nämnda problematiken finns i många av landets kommuner.

Hemställan

Mot. 1988/89

K610

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om självkostnadsprincipen vid taxesättning.

Stockholm den 24 januari 1989

Sinikka Bohlin (s)